

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри початкової та
дошкільної освіти

факультету педагогічної освіти

Львівського національного університету
імені Івана Франка

(протокол № 1 від 29.08.2023 р.)

Завідувач кафедри

Наталія МАЧИНСЬКА

Силабус навчальної дисципліни
«Загальна психологія»,
що викладається для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Загальна психологія
Адреса викладання дисципліни	вул. Туган-Барановського, 7, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти Кафедра початкової та дошкільної освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта
Викладачі дисципліни	Галян Олена Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової та дошкільної освіти Турко Богданна Богданівна, доктор філософії в галузі освіти, асистент кафедри початкової та дошкільної освіти
Контактна інформація викладачів	halyane@ukr.net, olena.halyan@lnu.edu.ua bohdanna.turko@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання з дисципліни відбуваються	День тижня та години узгоджуються зі здобувачами на початку семестру (вул. Туган-Барановського, 7, м. Львів, ауд. 45). Також передбачено он-лайн консультації. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/psykholohiia-zahalna-vikova-ta-pedahohichna-013
Інформація про дисципліну	Зміст навчальної дисципліни розроблено так, щоби надати здобувачам вищої освіти необхідні психологічні знання та сформувати готовність їх використання для оптимізації взаємодії із суб'єктами освітнього процесу, а також для власного особистісно-професійного зростання. З огляду на це заплановано розглядати природу і види психічної активності особистості, механізми особистісного зростання, її індивідуально-психологічні властивості та психічні процеси.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Загальна психологія» є нормативною дисципліною для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта, яка викладається в I семестрі в обсязі 120 годин / 4 кредитів ECTS.
Мета та цілі дисципліни	Мета вивчення загальної психології: сформувати у здобувачів вищої освіти розуміння психологічного знання як першооснови аналізу процесів взаємодії, оцінювання перспектив розвитку особистості, умов її особистісного зростання; сприяти розвиткові професійної спрямованості на значущість осмислення законів та механізмів психічної активності в інтерпретації психічного життя; забезпечити підвищення рівня психологічної культури здобувачів, їх здатності до збереження і підтримання психологічного здоров'я власного і вихованців.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Дуткевич Т. Загальна психологія. Теоретичний курс. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 388 с. 2. Москалець В. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 564 с. 3. Савчин М. Загальна психологія: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 344 с. 4. Столяренко О. Психологія особистості. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 280 с. 5. Галян О., Галян І. Експериментальна психологія. Львів: Сполом, 2023. 360 с. Додаткова література: 1. Буняк Н. Загальна психологія: лекції. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 300 с.

	<p>2. Варій М. Загальна психологія. 3-е вид. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 1007 с.</p> <p>3. Загальна психологія / за ред. С. Максименка. Вінниця: Нова Книга, 2004. 704 с.</p> <p>4. Сергєєнкова О., Столярчук О., Коханова О., Пасєка О. Загальна психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.</p> <p>5. Приходько Ю., Юрченко В. Психологічний словник-довідник. Київ: Каравела, 2020. 418 с.</p> <p>6. Васянович Г. Основи психології. Київ: Педагогічна думка, 2012. 114 с.</p> <p>Internet-джерела:</p> <p>1. https://nashformat.ua/catalog/psykholohiia-naukovi-pratsi-pidruchnyky</p> <p>2. https://lb.ua/blog/book_shelf/370368_10_knig_z_psihologii_yaki_dopomozhut.html</p> <p>3. https://rogatka.if.ua/?p=4550</p> <p>4. https://book-ye.com.ua/catalog/psykholohiya/</p>
Обсяг курсу	<p>для денної форми навчання: 64 години аудиторних занять, з них 32 годин лекцій, 32 години семінарських занять та 56 годин самостійної роботи;</p> <p>для заочної форми навчання: 24 години аудиторних занять, з них 12 годин лекцій, 12 годин семінарських занять та 96 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після опанування цієї навчальної дисципліни студент буде:</p> <p><i>знати</i> закони та закономірності психічного життя особистості, її індивідуальні властивості, механізми мотивації до діяльності та специфіку розвитку пізнавальної й емоційної сфери людини, застосовувати їх у практичних ситуаціях; <i>розуміти</i> важливість забезпечення психологічної підтримки осіб та груп; <i>приймати</i> психологічно обґрунтовані рішення у ситуаціях майбутньої професійної діяльності; <i>організовувати (моделювати)</i> конструктивну і партнерську взаємодію, роботу в команді з опорою на психологію спілкування та груп, використовувати основні техніки комунікації; <i>планувати (проектувати)</i> освітній процес з урахуванням особливостей психічного розвитку особистості; <i>використовувати</i> практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.</p>
Ключові слова	психіка, психічна активність, особистість, психічні процеси, стани, та властивості, психічний розвиток, суб'єкт діяльності та спілкування
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультації для підвищення результативності навчально-професійної діяльності здобувачів вищої освіти
Теми	Представлені у схемі
Підсумковий контроль, форма	екзамен наприкінці семестру Форма проведення: усний, тестовий, змішаний формат
Пререквізити	Вивчення навчальної дисципліни передбачає опанування нової інформації з опертям на життєвий досвід здобувачів.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Інформаційно-рецептивний, проблемного викладу, навчальна дискусія, розв'язання психологічних задач; складання інтелектуальних карт, практичні завдання.
Необхідне обладнання	Під час викладання навчальної дисципліни використовуються загальнонавчальні програми та операційні системи

**Критерії оцінювання
(окремо для кожного
виду навчальної
діяльності)**

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:

- семінарські / самостійні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 (з навчальної дисципліни передбачено виконання системи завдань, адекватність та повнота розв'язання яких оцінюються в діапазоні від 2-х до 3-х балів. Їх кількість та зміст представлені в схемі навчальної дисципліни. Студенти ознайомлюються з критеріями оцінювання завдань до їх виконання в усній формі або в додатку до завдання (Moodle).

Максимальну кількість балів, які студент може отримати за конкретне заняття, викладач повідомляє на його початку (кількість балів перебуває в діапазоні від 2-х до 4-х). Остаточний бал за кожне заняття розраховується як сума балів за обов'язкові до виконання завдання, а також навчальну активність впродовж заняття (доповнення, відповіді на запитання, активна участь у дискусії, навчальна ініціатива).

Студенти повинні бути готові до групового контролю на семінарських заняттях (фронтальне опитування, дискусія, тестовий контроль знань тощо);

- екзамен (тестовий, усний, змішаний формат) – 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. Тестовий передбачає виконання тестових завдань на платформі Moodle; усний – відповіді на запитання білетів (кожен містить 3 питання – 2 теоретичних та 1 практичне); змішаний – виконання тестових (20 тестів різного типу) та одного аналітичного завдання.

Підсумкова максимальна кількість балів 100.

Академічна доброчесність: Очікується, що завдання самостійної роботи до кожної теми, виконані здобувачами вищої освіти, будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливого порушення академічної доброчесності. Виявлення ознак порушення академічної доброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання запланованих видів навчальної роботи.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни перевіряється шляхом усного опитування, поточного програмованого контролю знань, групової самостійної роботи, оцінки умінь аналізувати проблемні ситуації. Водночас обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час семінарського заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх запланованих видів навчальної роботи та екзамену. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Питання до екзамену

1. Психологія як наука. Предмет психології.
2. Загальні завдання психологічної науки.
3. Напрями та концепції у психології.
4. Розвиток психологічної думки в Україні.
5. Психіка та її структура.
6. Форми вияву (існування) психіки.
7. Психічне та психологічне здоров'я людини.
8. Етапи становлення психології.
9. Поява і розвиток форми психічного відображення.
10. Відмінність психіки людини від психіки тварин.
11. Свідоме і несвідоме в психічній діяльності людини.
12. Свідомість та її характеристика.
13. Методи дослідження в психології.
14. Поняття про особистість у психології.
15. Спрямованість особистості.
16. Самосвідомість та Я-концепція особистості.
17. Мотиваційна сфера особистості: зовнішні і внутрішні спонуки, структура, розвиток мотивації.
18. Активність і діяльність та їх основні характеристики.
19. Структура активності та діяльності.
20. Засвоєння та основні види діяльності.
21. Спілкування та його структура.
22. Чинники ефективності спілкування.
23. Психологія груп. Види груп.
24. Психологія малої групи. Групові процеси.
25. Тип вищої діяльності та темперамент.
26. Психологічна характеристика типів темпераменту.
27. Роль темпераменту в праці та навчанні.
28. Вимоги діяльності та тип темпераменту. Стель діяльності.
29. Структура характеру. Риси і типи характеру.
30. Акцентуації характеру.
31. Вчинок і формування характеру.
32. Якісна і кількісна характеристика здібностей.
33. Види здібностей.
34. Здібності, обдарованість, талант, геніальність.
35. Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів.
36. Види відчуттів.
37. Основні властивості та закономірності відчуттів.
38. Поняття про сприймання. Фізіологічна основа сприймання.
39. Особливості сприймання.
40. Види сприймання.
41. Індивідуальні особливості сприймання.
42. Пам'ять та її природа.
43. Види пам'яті.
44. Процеси і закономірності пам'яті.
45. Індивідуальні особливості пам'яті.
46. Мнемотехніка. Прийоми запам'ятовування.
47. Мислення як процес.
48. Мислення як діяльність.
49. Види мислення.
50. Індивідуальні відмінності в мисленні людини та її інтелект.
51. Увага та уважність.
52. Неуважність і її причини.
53. Властивості та види уваги.

	<p>54. Основні критерії вихованої уваги.</p> <p>55. Емоції і почуття. Вплив емоцій на людину.</p> <p>56. Види емоцій, їх характеристика.</p> <p>57. Вищі почуття, їх характеристика.</p> <p>58. Воля та вольова регуляція поведінки.</p> <p>59. Вольові якості особистості.</p> <p>60. Розвиток і виховання вольової активності людини.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості освітнього процесу буде надано по завершенню курсу.

Схема навчальної дисципліни

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в Internet	Завдання, год	Термін виконання
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	ЗМ 1. Загальна психологія Т 1. Психологія як наука і практика. Становлення психології	<i>Лекція 1</i> 1. Предмет психології, її завдання. 2. Психологія як наука. 3. Становлення психології. 4. Сучасні тенденції розвитку психологічної науки. <i>Семінарське заняття</i> СЗ 1. Значення психології в професійній діяльності педагога.	Основна: 1; 2; 3 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6 Интернет-ресурси: 2; 4	1) опрацювання теоретичного матеріалу (1 год.) 2) проаналізувати 2-3 приказки або прислів'я з позиції їх психологічної інтерпретації (2 год.)	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т 2. Методи психології	<i>Лекція 1</i> 1. Методологічні принципи дослідження в психології. 2. Основні методи психологічних досліджень. <i>Семінарське заняття</i> СЗ 2. Методи дослідження в психології.	Основна: 1; 2; 3; 5 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6 Интернет-ресурси: 2; 4	1) опрацювання теоретичного матеріалу (1 год.) 2) скласти план діагностичної бесіди (тему обрати самостійно) (3 год.);	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т 3. Основна проблема психології. Розвиток психіки	<i>Лекція 3.</i> 1. Мозок і психіка. 2. Психіка у філогенезі та історіогенезі. 3. Онтогенез психіки. <i>Семінарське заняття</i> СЗ 3. Мозок і психіка. Етапи розвитку психіки	Основна: 1; 2; 3 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6	1) опрацювання теоретичного матеріалу (2 год.) 2) підібрати 2-3 приклади усвідомленої поведінки та 2-3 несвідомі прояви людини (2 год.)	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т 4. Особистість та її становлення	<i>Лекція 4</i> 1. Поняття про особистість у психології. 2. Спрямованість і мотиви діяльності та поведінки людини. 3. Особистість у психологічних концепціях. <i>Семінарське заняття</i> СЗ 4. Особистість: мотиваційна сфера. самосвідомість	Основна: 1; 2; 3; 4 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6 Интернет-ресурси: 1; 2; 3; 4	1) опрацювання теоретичного матеріалу (1 год.); 2) проаналізувати унікальність власної особистості (критерії обрати самостійно, оформити як есей) (3 год.)	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т 5. Активність та діяльність особистості	<i>Лекція 5.</i> 1. Основні характеристики активності особистості. 2. Особистість як суб'єкт діяльності. 3. Структура та види діяльності. Засвоєння. <i>Семінарське заняття</i> СЗ 5. Активність і діяльність	Основна: 1; 2; 3; 4 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6 Интернет-ресурси: 1; 2; 3; 4	1) опрацювання теоретичного матеріалу (1 год.); 2) порівняти фізичну і розумову діяльність (критерії обрати самостійно) (2 год.)	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом</i>	Т. 6. Психологія спілкування	<i>Лекція 6.</i> 1. Поняття про спілкування та його вплив	Основна: 1; 2; 3; 4 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6	1) опрацювання теоретичного матеріалу (1 год.);	<i>Відповідно до розкладу проведення</i>

<i>та графіком відпрацювань</i>		на особистісний розвиток людини. 2. Структура спілкування. 3. Труднощі та бар'єри спілкування <i>Семінарське заняття СЗ 6. Спілкування як діяльність</i>	Інтернет-ресурси: 1; 2; 3; 4	2) розробити правила конструктивного спілкування та схарактеризувати основні техніки комунікації (3 год.)	<i>семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т. 7. Психологічна характеристика спільностей	<i>Лекція 7.</i> 1. Загальна характеристика груп. 2. Психологія великих груп. 3. Групові процеси в малій групі. <i>Семінарське заняття СЗ 7. Психологічні особливості групових процесів</i>	Основна: 1; 2; 3; 4 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6 Інтернет-ресурси: 1; 2; 3; 4	1) опрацювання теоретичного матеріалу (1 год.); 2) дати характеристику лідера (2 год.)	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т 8. Темперамент	<i>Лекція 8.</i> 1. Природа темпераменту. 2. Властивості темпераменту. Проблема типу темпераменту. 3. Темперамент і діяльність. <i>Семінарське заняття СЗ 8. Психологічна характеристика темпераменту</i>	Основна: 1; 2; 3 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6 Інтернет-ресурси: 2; 4	1) опрацювання теоретичного матеріалу (1 год.) 2) дослідити власний тип темпераменту, оформити протокол (у висновку надати рекомендації щодо використання «сильних» і компенсації «слабких» сторін свого темпераменту(3 год.)	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т 9. Характер	<i>Лекція 9</i> 1. Природа і сутність характеру. 2. Симптомокомплекс і риси характеру. 3. Акцентуації характеру. <i>Семінарське заняття СЗ 9. Характер особистості</i>	Основна: 1; 2; 3 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6 Інтернет-ресурси: 2; 4	1) опрацювання теоретичного матеріалу (1 год.); 2) дослідити акцентуації власного характеру, оформити протокол (3 год.);	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т 10. Здібності	<i>Лекція 10</i> 1. Природа здібностей. 2. Рівні прояву здібностей. 3. Розвиток здібностей. <i>Семінарське заняття СЗ 10. Здібності та їх розвиток</i>	Основна: 1; 3; 6 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6 Інтернет-ресурси: 2; 4	1) опрацювання теоретичного матеріалу (1 год.); 2) підготувати повідомлення щодо розвитку здібностей, або особливостей обдарованих людей, або скласти психологічний портрет знаменитості з акцентом на її здібностях (на вибір) (2 год.)	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т.11. Пізнавальна сфера особистості	<i>Лекція 11</i> 1. Сенсорно-перцептивна сфера людини (відчуття, сприймання). <i>Лекція 12</i> 2. Психологія пам'яті. <i>Лекція 13</i> 3. Когнітивна сфера	Основна: 1; 2; 3 Додаткова: 1; 2; 3; 4; 5; 6	опрацювання теоретичного матеріалу (4 год.); СЗ 12: підібрати прийоми, які сприяють запам'ятовуванню (2 год.); СЗ 13: скласти	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>

		людини (мислення уява). <i>Лекція 14</i> 4. Загальне поняття про увагу. <i>Семінарські заняття</i> <i>СЗ 11-14.</i> Загальна характеристика пізнавальної сфери особистості (відчуття та сприймання, пам'ять, мислення та уява, увага)		інтелектуальну карту «Мислення» (3 год.) СЗ 14: проаналізувати причини неуважності; запропонувати шляхи підвищення рівня уважності (3год.)	
<i>Згідно з основним розкладом та графіком відпрацювань</i>	Т.12. Емоційно-вольова сфера особистості	<i>Лекція 15</i> 1. Поняття про емоції і почуття. 2. Вплив емоцій на людину 3. Види емоцій. Вищі почуття. <i>Лекція 16</i> 1. Воля як вища психічна функція. 2. Вольова дія та мотивація. 3. Вольова регуляція поведінки. <i>Семінарські заняття</i> <i>СЗ 15.</i> Емоції та почуття <i>СЗ 16.</i> Психологічні особливості вольової поведінки	Основна: 1; 2; 3 Додаткова: 1; 3; 5; 6; 7; 9; 121; 2; 3; 4; 5; 6 Інтернет-ресурси: 1; 2; 3; 4	опрацювання теоретичного матеріалу (2 год.); <i>СЗ 15:</i> 1) підібрати 3-4 техніки емоційної регуляції (1год.); 2) скласти пам'ятку «Дії в ситуації стресу» (2 год.); <i>СЗ 16:</i> розробити пам'ятку: «Як здолати прокрастинацію» (3 год.)	<i>Відповідно до розкладу проведення семінарського заняття з цієї теми</i>